

POLSKI UNIWERSYTET NA OBCZYŻNIE
W LONDYNIE

ZESZYTY NAUKOWE

SERIA TRZECIA, NR 11, 2023

JAROSŁAW SOLECKI

POLSKI UNIWERSYTET NA OBCZYŻNIE, LONDYN /
POLISH UNIVERSITY ABROAD, LONDON
ORCID 0000-0002-5929-2023

IMAGES OF IDENTITY – INTRODUCTION TO THE ARTICLES

This series of articles is the outcome of an artistic and academic project entitled „The Question of Identity in an Interdisciplinary Approach”. The project was carried out by the Institute of European Culture of the Polish University Abroad in London (PUNO) and the Institute of Painting and Art Education of the Faculty of Art of the Pedagogical University in Krakow (UP) under the direction of Dr. Justyna Gorzkowicz (Gorzkowicz, Folga-Naidoo, 2021, p. 283). Its main objective was to combine activities in the field of visual arts with considerations from the spectrum of various fields of the humanities and social sciences. The theoretical theme of the joint meeting of artists and scientists became the question of „identity”, which remains one of the most important issues in various fields of human life, such as artistic, cultural, social, religious or scientific activity. The structures of the postmodern world oblige researchers to try out ever newer methodologies, sophisticated means of interdisciplinary understanding of the dimensions of the identification process, encouraging out-of-the-box thinking and talking about „identity” (Serpe, Stets, 2019).

As early as the late 1950s, the „neo-Freudian” Erik H. Erikson, a prominent American psychoanalyst (of German origin), noted the deep geocultural, geo-

historical and geopolitical dependencies in the perception and understanding of psychosocial identity issues. At the same time, he pointed to two primordial interrelationships in human perception of the world in the context of identity issues. These are the relationships „I” in the mirror (in relation to oneself) and the „I” in relation to the world (in relation to the other person and his or her view of me) and therefore also in the context of a particular history, culture and tradition. The perspective from which these relationships are perceived is not fixed, but evolves with human life cycles (Erikson, 1959). Identity and the life cycle: selected papers. International Universities Press).

Addressing the difficulty of topographising the issue of „identity”, the works collected here are interdisciplinary, falling within the circle of consideration of: identity expressed through the creative act, seen from a personal perspective, (non-)heteronormative identity, collective identity and multicultural identity.

These articles relate directly to the creative perspectives of five artists from the Faculty of Art at the Pedagogical University of Krakow (at present University of the National Education Commission, Krakow): Krzysztof Gil, Natalia Kopytko, Krzysztof Marchlak, Łukasz Murzyn and Małgorzata Wielek. Identity, as expressed through the creative act, is considered as a nomadic concept, encompassing both identification with oneself as a unique individual and identification with elements of the surrounding world, even if they are imposed by external instances. The authors examine how autobiographical memory influences our perception of reality and the construction of our own stories, and whether momentary shifts in perspective affect our conception of identity. (Non-)heteronormative identity is presented from two perspectives: as an expression of the „self” in an artistic context, and as a changing concept of human identity from the point of view of social sciences and the mechanisms of social definition of individuals, especially in the context of the introduction of certain norms in public spaces.

The authors of the articles on social commonality explore how such spaces create collective identities that often combine different historical and national perspectives, introducing elements of conformity or rebellion, such as an identity of resistance, an identity of aggression, an identity of victimhood, or an identity of affirmation.

In the era of late modernity, we observe complex processes of multicultural identity formation resulting from mass social migration and cultural exchange. The articles in this collection shed light on these issues by analysing the everyday life of multicultural families and the processes of identity acculturation.

The articles collected here present a variety of perspectives on identity, encouraging readers to reflect on its aspects and expressions in the context of art, social science and culture. The authors explore identity as a dynamic and multidimensional issue that shapes our existence in a complex world.

OBRAZY TOŻSAMOŚCI – WPROWADZENIE DO ARTYKUŁÓW

Prezentowany blok artykułów jest pokłosiem projektu artystyczno-naukowego zatytułowanego „The Question of Identity in an Interdisciplinary Approach”. Projekt był realizowany przez Instytut Kultury Europejskiej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie (PUNO) oraz Instytut Malarstwa i Edukacji Artystycznej Wydziału Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (UP) pod kierunkiem dr Justyny Gorzkowicz (Gorzkowicz, Folga-Naidoo, 2021, s. 283). Jego głównym celem stało się łączenie działań z obszaru sztuk wizualnych z rozważaniami znajdującymi się w zakresie różnorodnych dziedzin nauk humanistycznych oraz społecznych. Wątkiem teoretycznym wspólnego spotkania artystów i naukowców stało się pytanie o „tożsamość”, która pozostaje jednym z najważniejszych zagadnień w różnych dziedzinach życia człowieka, takich jak działalność artystyczna, kulturowa, społeczna, religijna czy naukowa. Struktury świata ponowoczesnego obligują badaczy do wypróbowywania coraz to nowszych metodologii, wyrafinowanych środków interdyscyplinarnego rozumienia wymiarów procesu identyfikacji, zachęcając do nieszablonowego myślenia i mówienia o „tożsamości” (Serpe, Stets, 2019).

Już w późnych latach 50. XX stulecia „neofreudysta” Erik H. Erikson, wybitny psychoanalityk amerykański (pochodzenia niemieckiego), zauważył głębokie zależności geokulturowe, geohistoryczne oraz geopolityczne w postrzeganiu i odbieraniu problemów psychospołecznych związanych z tożsamością. Równocześnie wskazywał na dwie prymarne zależności w odbieraniu przez człowieka świata w kontekście kwestii tożsamościowych. Są to relacje w stosunku „ja” przed lustrem (do siebie samego) oraz „ja” przed światem (w relacji do drugiego człowieka oraz jego spojrzenia na mnie), a zatem także w kontekście konkretnej historii, kultury i tradycji. Perspektywa postrzegania tych zależności nie jest stała, ewoluuje wraz z cyklami życia człowieka (Erikson, 1959).

Wychodząc naprzeciw trudnościom topografizacji zagadnienia „tożsamości”, zebrane tu prace są interdyscyplinarne, mieszczą się w kręgu rozważań nad tożsamością wyrażoną przez akt twórczy, widzianą z perspektywy osobistej, tożsamością (nie)heteronormatywną, tożsamością zbiorową oraz wielokulturową. Niniejsze artykuły odnoszą się bezpośrednio do perspektyw twórczych pięciu artystów z Instytutu Malarstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (obecnie to Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie): Krzysztofa Gila, Natalii Kopytko, Krzysztofa Marchlaka, Łukasza Murzyna i Małgorzaty Wielek. Tożsamość, wyrażona przez akt twórczy, jest rozpatrywana jako pojęcie nomadyczne, obejmujące zarówno identyfikację ze sobą jako niepowtarzalną jednostką, jak i utożsamienie się z elementami otaczającego nas świata, nawet jeśli są narzucone przez zewnętrzne instancje. Autorzy analizują, w jaki sposób pamięć autobiograficzna wpływa na naszą percepcję rzeczywistości i konstruowanie własnych historii, a także czy chwilowe zmiany perspektywy wpływają na naszą koncepcję tożsamości.

Tożsamość (nie)heteronormatywna jest przedstawiana z dwóch perspektyw: jako wyrażanie „ja” w kontekście artystycznym oraz jako zmienna koncepcja tożsamości człowieka z punktu widzenia nauk społecznych i mechanizmów społecznego definiowania jednostek, zwłaszcza w kontekście wprowadzania określonych norm do przestrzeni publicznej.

Autorzy artykułów dotyczących wspólnotowości społecznej badają, jak przestrzenie takie tworzą tożsamości zbiorowe, które często łączą różnorodne perspektywy historyczne i narodowe, wprowadzając elementy konformizmu lub buntu, takie jak tożsamość oporu, tożsamość agresji, tożsamość ofiary lub tożsamość afirmacji.

W epoce późnej nowoczesności obserwujemy skomplikowane procesy kształtowania tożsamości wielokulturowych, wynikające z masowej migracji społecznej i wymiany kulturowej. Artykuły w zbiorze analizują codzienność rodzin wielokulturowych oraz procesy akulturacji tożsamościowej, rzucając światło na te zagadnienia.

Zebrane tu artykuły prezentują różnorodne perspektywy na temat tożsamości, zachęcając czytelników do refleksji nad jej aspektami i wyrażeniami w kontekście sztuki, nauk społecznych i kultury. Autorzy eksplorują tożsamość jako kwestię dynamiczną i wielowymiarową, kształtującą naszą egzystencję w złożonym świecie.

BIBLIOGRAPHY / BIBLIOGRAFIA

- Erikson E. H. (1959). *Identity and the life cycle. Selected papers*. International Universities Press.
- Gorzkowicz J., Folga-Naidoo T. (2021). Raport z przebiegu projektu artystyczno-naukowego: The Question of Identity in an Interdisciplinary Approach 2020/2022. *Zeszyty Naukowe PUNO*, Londyn, seria trzecia, nr 9.
- Serpe T., Stets J. E. (ed.) (2019). *New Directions in Identity Theory and Research*. Oxford University Press.